

MAGYAR-KÍNAI
KÍNAI-MAGYAR FORDÍTÁSOK

匈汉匈翻译教程

◆ 龚坤余 编

外语教学与研究出版社

MAGYAR-KÍNAI
KÍNAI-MAGYAR
FORDÍTÁSOK

匈汉汉匈翻译教程

◆ 龚坤余 编

外语教学与研究出版社
北京

图书在版编目(CIP)数据

匈汉匈翻译教程 / 龚坤余编. — 北京: 外语教学与研究出版社, 2006.7
ISBN 7-5600-5870-1

I. 匈… II. 龚… III. 匈牙利语—翻译—高等学校—教材
IV. H662.159

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2006) 第 086833 号

出 版 人: 李朋义

责任编辑: 周春梅

封面设计: 彭 山

出版发行: 外语教学与研究出版社

社 址: 北京市西三环北路 19 号 (100089)

网 址: <http://www.fltrp.com>

印 刷: 北京外国语学院印刷厂

开 本: 850×1168 1/32

印 张: 10.5

版 次: 2006 年 9 月第 1 版 2006 年 9 月第 1 次印刷

书 号: ISBN 7-5600-5870-1

定 价: 21.00 元

* * *

如有印刷、装订质量问题出版社负责调换

制售盗版必究 举报查实奖励

版权保护办公室举报电话: (010)88817519

前 言

《匈汉匈翻译教程》供匈牙利语专业高年级学生使用，亦可作为自学者和匈语工作者翻译的参考用书。

本书包括口译和笔译两大部分，前 9 课为口译课，以匈牙利代表团访华的模拟情景为背景材料进行编写，内容包括机场迎送、参观访问、会谈等，实用性强。后 11 课为笔译课，分匈译汉及汉译匈两部分，内容丰富，题材广泛。每课包括翻译知识、翻译范例和翻译练习三个部分。翻译知识只是简单介绍一些翻译的理论和技巧，翻译范例中有文学作品的翻译、新闻报道的翻译、成语谚语的翻译介绍等。翻译练习供学生课后练习，大部分练习附有参考译文。参考译文仅供学生借鉴、对照、参考，因为译文不可能只有一种形式，可以有不同的译法和译文，同学们在做练习时，不要受参考译文的限制。

翻译课是一门实践课，其目的是在翻译教学理论的指导下，传授基本的翻译理论、方法和技巧，使学生通过不断的、反复的翻译实践获得较扎实的翻译技能，从而有效地提高翻译水平。翻译理论和技巧，是前人翻译经验的总结，学习一些这方面的知识，可以少走弯路，达到事半功倍的效果。但理论毕竟不同于实践，要提高翻译技能，需要学点翻译理论，但主要靠实践。翻译理论源于翻译实践，反过来可以指导翻译实践。但离开了翻译实践，翻译理论就成了空泛教条。脱离实践，译员不可能把别人总结出来的翻译技巧变成自己的技能，也不可能提高翻译技能和水平。因此，我们要敢于实践，勤学苦练，在实践过程中不断摸索，注意总结，才能有所长进，有所提高。

在本书的编写过程中，笔者参阅过国内外出版的多种书刊（详见“主要参考书目”），书中的引文，一般都注明出处或材料来源。根据教学需要，编者对个别地方作了少许修改。

在北京外国语大学匈牙利语专业任教的匈牙利专家郝伊纳尔·拉斯洛 (Hajnal László) 先生审阅了全部匈语内容。匈语教研室的杨凤山老师校阅了全文，在此对他们辛勤的劳动和热情的帮助表示衷心的感谢。

本教程的编写是笔者的初步尝试，书中的某些提法也只是探讨，难免有偏颇和谬误之处，诚挚欢迎匈语界同行及读者批评指正，以便在再版时及时更正。

编者

2006年8月

目 录

TARTALOMJEGYZÉK

第一课.....	1
翻译概述.....	1
机场迎接.....	2
翻译练习：首都北京.....	12
第二课.....	16
翻译工作者的修养.....	16
下榻饭店.....	17
翻译练习：天安门广场.....	24
第三课.....	28
口译的一般技巧.....	28
谈日程.....	29
翻译练习：匈牙利代表团访华日程.....	40
第四课.....	44
口译的注意事项.....	44
会谈.....	45
翻译练习：长城.....	52
第五课.....	56
口译时的人称表达方式.....	56
城市观光（1）.....	57
翻译练习：颐和园（1）.....	64
第六课.....	67
口译需注意的几个问题.....	67
城市观光（2）.....	68

翻译练习: 颐和园 (2)	74
第七课	77
翻译工作者应具备的条件	77
宴请 78	
翻译练习: 天坛	85
第八课	88
翻译的标准	88
参观展览会	89
翻译练习: 雍和宫	93
第九课	96
直译与意译之争	96
送行	97
翻译练习: 故宫	101
第十课	109
翻译的可能性	109
上海浦东新区	110
翻译练习: 1. 构建和谐社会	116
2. JÓZSEF ATTILA	118
第十一课	130
各种文体的翻译	130
环境保护	132
翻译练习: 双边关系常用词句译例	138
第十二课	154
新闻报道的翻译	154
简明新闻	155
翻译练习: RÖVID HÍREK	161

第十三课.....	166
严复与“信、达、雅”	166
Kínai fantázia	167
翻译练习: 1. Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország.....	171
2. A békés egymás mellett élés.....	176
3. Üdvözlő táviratok.....	180
第十四课.....	186
翻译的理解与表达.....	186
Magyar-kínai kereskedelmi kapcsolatok.....	187
翻译练习: Működőtőke-befektetések és a befektetés- ösztönzés Magyarországon.....	199
第十五课.....	208
文学作品的翻译.....	208
蝴蝶.....	209
翻译练习: HÍREK ÉS ÁLHÍREK.....	216
第十六课.....	225
成语、谚语和俗语的翻译.....	225
匈语成语、谚语、俗语译例.....	226
翻译练习: Magyar közmondások és szólások	236
第十七课.....	239
幽默的翻译.....	239
HUMOR ÉS VICC.....	240
翻译练习: VICCEK GYŰJTEMÉNYE.....	255
第十八课.....	258
诗歌的翻译.....	258
诗六首.....	262
翻译练习: 中匈诗三首	273

第十九课.....	278
旅游翻译.....	278
西安	279
翻译练习: BUDAPEST	293
第二十课.....	302
匈汉互译中若干翻译技巧.....	302
Kőrösi Csoma Sándor emlékére	310
翻译练习: 中国传统节日	319
附录 I. 中国历史年代简表.....	323
II. 近代和现代史大事记.....	325
III. 匈汉译音表	326
主要参考书目	328

第一 课

翻译概述

翻译是把一种语言文字的意义用另一种语言文字表达出来的方式，是使用不同语言的人进行交际，交流思想，达到相互了解的中介手段。

翻译是一门科学，也是一门艺术，它能使一种语言所表达的思想内容通过另一种语言确切地表现出来，使不懂原文的读者通过翻译也能了解原作的意思，这就是翻译所起的桥梁作用。

每种语言都具有自身的特点，这同该语言民族的历史、文化、传统、风俗、习惯等密切相关。每种语言在发音、用词、造句等方面都有各自的规律。翻译就是通过不同语言在词汇、语法、修辞等方面的对比，选择相对应的表达方法。

翻译是沟通各国人民的思想，促进在政治、经济、文化和科技方面的交流与合作的重要手段。我国实行改革开放政策以来，同世界各国人民的交往日益频繁，翻译所起的作用也越来越重要。通过翻译可以把我国悠久的历史、文化、改革开放的成果、对外政策等向外作宣传，同时也可把世界各国先进科学技术和先进经验介绍到国内，达到相互学习，共同发展的目的。

翻译活动必须遵循一定的准绳，切实可行的标准，是衡量译文质量的尺度，对发挥翻译功能、提高翻译质量具有重要意义。翻译的标准主要有严复的“信、达、雅”、傅雷的“神似”、钱锺书的“化境”、刘重德的“信、达、切”、许渊冲的“三美”等；国外有“等效”、“等值”、“对等”等理论。

对于上述理论，不同的人有不同的看法，不同的理解。有人认为，文学文体的翻译，应在“信、达”的基础上，着力于“雅”，给人以美感。科技文体的翻译更强调“信”，译文内容不可有偏差。

总之，应辩证地看待“信、达、雅”，不“信”，就谈不上“达、雅”，不“达”也会失之于“信”，不“雅”也有损于“信、达”。

翻译可分成以下几种主要类别：

从翻译的功能上来划分，翻译可以分为外译汉和汉译外。

从翻译的表达方式来划分，可分为口译、笔译和机器翻译。

口译又可分为接续翻译（交替翻译）和同声传译。

按翻译的内容来划分，可分为文学翻译和非文学翻译两大类。文学翻译包括诗歌、小说、戏剧、散文等；非文学翻译包括政论文章、科技著作、新闻报道、应用文等。

按译者对翻译材料的处理方式划分，可分为全译、节译、摘译、编译等。

从翻译方式上来划分，有直译、意译、音译等。

从翻译的技巧上看，有增量、删略、变位、离合等。

各类翻译都有不同的特点和不同的要求。文学翻译要求鲜明生动地再现原作的思想情感，因此在翻译过程中，译者在遣词造句、修辞等方面可以有较大的灵活性。政治性文章的翻译要求译者用词正确，观点鲜明，逻辑严密，语言清晰，使译文在内容、语气、观点等方面与原文保持一致。科技翻译要求专业术语正确，内容表达清楚，数据、资料无误，结论简洁明了。

翻译理论和技巧是前人经验的总结，学习一些翻译知识，可以使我们少走弯路，更快地提高翻译质量，做一名称职的翻译工作者。

机 场 迎 接

应中国教育部的邀请，以凯尔泰斯·安德拉什为团长的匈牙利教育代表团一行 5 人于今日抵京。前往机场迎接匈牙利客人的有教育部高教司司长×××先生及有关处的 2 位代表。

A Kínai Oktatási Minisztérium meghívására az öt tagból álló magyar oktatási delegáció, élén Kiss András főosztályvezetővel, ma érkezik Pekingbe. A magyar vendégek fogadására a repülőtéren megjelent X.Y. úr, a Kínai Oktatási Minisztérium Felsőoktatási Főosztályának vezetője, valamint az illetékes osztály két képviselője.

【中方（以下简称中），匈方（以下简称 M），译员（以下简称译），服务员（以下简称服）】

中：你好！欢迎你们来到北京！

译：Jó napot kívánok! Üdvözljük Pekingben!

M: Jó napot kívánok!

译：你好！

中：我叫李华东，我代表中国教育部欢迎你们前来中国访问。

译：Li Huadong vagyok, a Kínai Oktatási Minisztérium nevében szeretettel üdvözljük Önöket Kínában.

M: Köszönjük szépen! Kertész András vagyok. Ez itt Nagy Anna, a Nemzetközi Együttműködési Főosztály vezetőhelyettese.

译：谢谢！我叫凯尔泰斯·安德拉什，这位是国际合作司副司长纳吉·安娜。

中：一路上好吗？

译：Milyen volt az utazás?

M: Kellemes volt. Nagyon örülünk, hogy megérkeztünk Pekingbe.

译：一路上都很好。我们抵达北京了，感到非常高兴。

中：行李都到了吗？

译：Rendben vannak a poggyászaik?

M: Még nem kaptuk meg.

译：还没有拿到。

中：传送带还在转动，我们到那儿去看看。你们一共托运了几件

行李？

译：Még mindig működik a futószalag. Menjünk oda! Hány feladott poggyászuk van?

M: Összesen hatotadtunk fel. Van itt valahol poggyáskocsi?

译：一共托运了 6 件。哪儿有手推车？

中：那边靠墙角有手推车。我们还来了两位年轻人，他们会帮助你们运行李的。

译：Ott a sarokban vannak. Tőlünk két fiatal ember jött. Ők majd segítenek vinni a poggyászokat.

M: Nagyon szépen köszönjük!

译：谢谢！

中：所有的行李都拿到了吗？

译：Megvan minden csomag?

M: Meg.

译：都拿到了。

中：请你们把行李票准备好。可以走了吗？

译：Legyenek szívesek előkészíteni a poggyászejegyeiket. Mehetünk?

M: Igen.

译：可以走了。

※ ※ ※

(主人和客人走到汽车旁。)

(A házigazda és a vendégek odamennek a kocsizhoz.)

中：请上车！基什先生坐第一辆车，其他的人随便坐。这三辆车都是我们的。

译：Szíveskedjenek beszállni az autókba. Kiss úr az első kocsiba, a

többiek tetszés szerint, ahova akarnak. Ez a három kocsi a mienk.

M: Köszönjük szépen!

译: 谢谢!

※ ※ ※

(主人与客人在汽车里交谈。)

(A házigazda és a vendégek beszélgetnek a kocsiban.)

中: 你们是第一第一次来中国吗?

译: Önök először járnak Kínában?

M: Én már másodszor vagyok az Önök országában. A delegáció többi tagja pedig először.

译: 我是第二次来中国了, 代表团其他成员是第一次来。

中: 你哪一年来过中国?

译: Mikor járt Kínában?

M: 1998-ban. Hat évvel ezelőtt nyáron szakértőként dolgoztam Sanghajban két hónapig. Akkor nagyon meleg volt. Olyan fullasztó volt, mintha gőzfürdőben lettünk volna. Úgy látszik, az európai embernek nehéz elviselni az ázsiai klímát.

译: 我在 1998 年来过中国。6 年前的一个夏天, 我曾以专家的身份在上海工作过两个月。当时天气很热, 热得像蒸笼似的。看来, 欧洲人难以忍受亚洲的气候。

中: 中国幅员辽阔, 各地气候差异很大。但总的来说, 冬天寒冷, 春天多风, 夏天炎热多雨, 秋天干燥, 气候宜人, 从这个角度看, 在中国最适宜的旅游季节是秋天。

译: Kína nagy területű ország, ezért nagyok az időjárási különbségek. De az általános szabály többé-kevésbé az, hogy hideg a tél, szeles a tavasz, forró és gyakran elég csapadékos a nyár, utána a

langyos, száraz, hosszú ősz a legkellemesebb. Ennélfogva turistaútra is az ősz a legmegfelelőbb időszak Kínában.

M: Akkor mondhatom, hogy éppen jókor járunk Kínában.

译: 那我可以說, 我們來得正是時候。

中: 是的。现在伏天已过, 北京的秋天是一年四季中最美的季节, 秋高气爽。现在匈牙利的天气怎么样?

译: Bizony. Most már elmúlt a kánikula. Pekingben az ősz a legszebb, legkellemesebb évszak. Ősszel mindig derült az ég, se szél, se meleg nincs. Milyen az időjárás mostanában Önöknél?

M: Nálunk most éppen az úgynevezett „vénesszonyok nyara” van. Ez a második nyár tulajdonképpen, általában a nyár végén fordul elő. Kellemes napsütés jellemzi. Különösen a szőlő érésének kedvez az idő.

译: 匈牙利现在正是“秋老虎”的时候, 也可以说是第二个夏天, 一般出现在夏末, 阳光充足, 有利于葡萄的成熟。

M: Magyarország az északi mérsékelt öv közepe táján helyezkedik el, éghajlata elsősorban kontinentális: a nyár meleg, a tél hideg. Emellett óceáni és földközi-tengeri hatások érvényesülnek.

译: 匈牙利地处北温带中部地区, 主要为大陆性气候, 夏天炎热, 冬天寒冷。此外, 也受海洋性气候和地中海式气候的影响。

中: 据我所知, 布达佩斯与北京之间有七个小时的时差。如果按夏令时计算, 时差为六个小时。你们可能不大容易倒时差。

译: Úgy tudom, Budapest és Peking között hét óra időkülönbség van. A nyári időszámítás szerint hat óra az időeltérés. Lehet, hogy Önök nehezen tudnak ehhez hozzászokni.

M: Majd meglátjuk. Reméljük, hogy ez nem okoz gondot. A probléma az volt, hogy 2 órát kellett várnunk Londonban a repülőtérén, kissé unalmas volt.

译：以后看看再说吧，但我们想这不会是问题。问题倒是我们在伦敦转机时在机场等了两个小时，有点无聊。

中：你们没有出机场吗？

译：Nem mentek ki a repülőtérrel?

M: Nem. Mert úgy gondoltuk, hogy elég messze van a központ a repülőtértől. De jobb lett volna, gyorsabban telt volna az idő.

译：没有，因为我们想，市中心离机场相当远，还是让时间过得快些好。

M: Pekingben messze van a repülőtér a belvárostól?

译：这里机场离城里远吗？

中：机场离市中心约有 25 公里。我们现在行驶在机场高速路上，汽车开得很快，但一到城里就慢了。你们住在长城饭店，从这里到饭店大约需要半个小时。

译：Körülbelül 25 kilométerre van a város központjától. Most haladunk a repülőtéri autópályán, és gyors a közlekedés. A belvárosban már lassabb. Önök a Nagy Fal Hotelben fognak lakni. Az út körülbelül fél órát vesz igénybe a szállodáig.

中：路上辛苦了吧？

译：Elfáradtak az utazásban?

M: Nem. Sokat utaztunk a világban, de még ilyen kellemes utazásban nem volt részünk. A 9 órát észre sem vettük. A stewardessek (légikisasszonyok) lelkesen és figyelmesen szolgáltak ki. Néhány órát aludni is lehetett a gépen. Egy cseppet sem vagyok fáradt. Alig vettük észre, és már meg is érkeztünk Pekingbe.

译：不累。我们经常在世界各地旅行，可从来没有像这次旅途这么愉快，9 个小时旅程一下子就过去了。空中小姐的服务热情周到，在飞机上还能睡上几小时，因此，一点儿也不觉得累。

不知不觉，人已在北京了。

中：今天没有其他的安排了，大家好好休息休息，消除一下旅途的疲劳。

译：Ma nem lesz más programunk. Pihenjék ki az út fáradalmait!

M: Köszönjük szépen.

译：谢谢。

中：待会儿下车后，请你们到宾馆服务台去一下，在那里需要办理各种必要的手续。随后李先生陪你们去房间。晚饭 7 点钟开始，还有一点时间可以休息。

译：Meggérem Önöket, majd a kiszállás után jöjjenek a recepcióhoz, ahol a szükséges formákat kell elintézni. Utána Li úr felkíséri Önöket a szobájukba. A vacsora 7-kor lesz, ezért jut még egy kis idő a pihenésre.

中：我们已经到长城饭店了，请下车。现在大家休息一下，30 分钟后我们在大厅见面。

译：Már meg is érkeztünk a Nagy Fal Hotelbe. Legyenek szívesek kiszállni! Most pihenjenek egy kicsit! 30 perc múlva találkozunk a hallban.

M: Köszönjük szépen!

译：谢谢！

SZAVAK ÉS KIFEJEZÉSEK

meglehetősen

相当地，很

fasor

林阴道

lelki

心理的；内心的

előny

优势；有利条件

hátrány

劣势；不利条件